

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**HISTORIA MUZYKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Zadanie 1. (0–2)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozpoznanie kompozytora na podstawie opisu jego twórczości. Rozpoznanie szkoły kompozytorskiej, do której zaliczany jest ten twórca.

Poprawna odpowiedź:

- A. Giovanni Pierluigi Palestrina
 B. rzymska

2 p. – za poprawne rozpoznanie kompozytora i za określenie szkoły, do której ten twórca jest zaliczany

1 p. – za poprawne rozpoznanie kompozytora lub za określenie szkoły, do której ten twórca jest zaliczany

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Wskazanie epok, w których wykształciły się podane rodzaje notacji.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

modalna – średniowiecze

literowa – antyk

graficzna – XX wiek

tabulaturowa – renesans (akc. późne średniowiecze)

3 p. – za wskazanie czterech epok

2 p. – za wskazanie trzech epok

1 p. – za wskazanie dwóch epok

0 p. – za wskazanie jednej epoki lub odpowiedź niepoprawną, albo brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Wskazanie przedstawicieli reprezentujących kierunki narodowe w muzyce polskiej, rosyjskiej, czeskiej i skandynawskiej drugiej połowy XIX wieku.
-------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

1. muzyka polska – Stanisław Moniuszko

2. muzyka rosyjska – Piotr Czajkowski

3. muzyka czeska – Bedřich Smetana

4. muzyka skandynawska – Edvard Grieg

4 p. – za wskazanie czterech przedstawicieli

3 p. – za wskazanie trzech przedstawicieli

2 p. – za wskazanie dwóch przedstawicieli

1 p. – za wskazanie jednego przedstawiciela

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość pojęć z zakresu historii muzyki.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1. prawda
2. prawda
3. prawda
4. fałsz

4 p. – za poprawne rozpoznanie czterech pojęć

3 p. – za poprawne rozpoznanie trzech pojęć

2 p. – za poprawne rozpoznanie dwóch pojęć

1 p. – za poprawne rozpoznanie jednego pojęcia

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Rozpoznanie kompozytorów wskazanych dzieł.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1. Joseph Haydn
2. Antonio Vivaldi
3. Piotr Czajkowski

2 p. – za poprawne podanie trzech nazwisk kompozytorów

1 p. – za poprawne podanie dwóch nazwisk kompozytorów

0 p. – za poprawne podanie nazwiska jednego kompozytora lub odpowiedź niepoprawną, albo brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie szkoły kompozytorskiej na podstawie wskazanych cech.
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

B (szkoła mannheimska)

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–5)

Wiadomości i rozumienie	Przyporządkowanie poszczególnym utworom właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1. aleatoryzm
2. neoklasycyzm
3. dodekafonia
4. sonoryzm
5. witalizm (fowizm, barbaryzm)

- 5 p.** – za poprawne przyporządkowanie pięciu utworom właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej
- 4 p.** – za poprawne przyporządkowanie czterem utworom właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej
- 3 p.** – za poprawne przyporządkowanie trzem utworom właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej
- 2 p.** – za poprawne przyporządkowanie dwóm utworom właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej
- 1 p.** – za poprawne przyporządkowanie jednemu utworowi właściwego kierunku stylistycznego lub techniki kompozytorskiej
- 0 p.** – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–6)

Korzystanie z informacji	Na podstawie analizy zapisu nutowego określenie gatunku muzycznego każdego z podanych przykładów oraz wskazanie epoki, w której powstał dany utwór.
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

1. barok, concerto grosso
2. renesans, msza
3. średniowiecze, hymn (chorał gregoriański)

- 6 p.** – za poprawne określenie gatunku muzycznego każdego utworu i podanie nazwy epoki, w których te utwory powstały, czyli za udzielenie sześciu poprawnych odpowiedzi
- 5 p.** – za udzielenie pięciu poprawnych odpowiedzi
- 4 p.** – za udzielenie czterech poprawnych odpowiedzi
- 3 p.** – za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi
- 2 p.** – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi
- 1 p.** – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi
- 0 p.** – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość zasad konstrukcyjnych wariacji ostinatowych oraz gatunków, w których one występowały, także kompozytorów, którzy je stosowali.
-------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- A. Jest to forma oparta na stałej formule melodycznej, powtarzającej się w głosie najniższym.
- B. suita, chaconne, passacaglia, grounds, kantata
- C. *Passacaglia c-moll* (BWV 582) lub *II Partita d-moll, Chaconne* (BWV 1004), lub Kantata *Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* (BWV 12), lub Kantata *Nach dir, Herr, verlangst mich* (BWV 150)

- 3 p.** – za trzy poprawne odpowiedzi
- 2 p.** – za dwie poprawne odpowiedzi
- 1 p.** – za jedną poprawną odpowiedź
- 0 p.** – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość źródeł inspiracji podanych dzieł muzycznych.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1 – D, 2 – C, 3 – B, 4 – A

3 p. – za cztery poprawne odpowiedzi

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

0 p. – za jedną poprawną odpowiedź, za odpowiedzi niepoprawne lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość biografii wybitnych kompozytorów (uporządkowanie chronologiczne nazwisk).
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

1. Joseph Joachim
2. Paweł Kochański
3. Jascha Heifetz

1 p. – za poprawne uporządkowanie chronologiczne nazwisk kompozytorów

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Grzegorz Gorczycki

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość chronologii zjawisk związanych z rozwojem technik / gatunków muzycznych.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- XII w. – B
XIV w. – D
XV w. – A
XVI w. – C

3 p. – za cztery poprawne odpowiedzi

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

0 p. – za jedną poprawną odpowiedź lub odpowiedź niepoprawną, albo brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość tematyki utworów pasyjnych oraz twórców tego gatunku.
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

- A. pasja
 B. jedno nazwisko spośród: J. Obrecht, H. Schütz, O. di Lasso, Cipriano di Rore, W. Byrd,
 J. S. Bach, G. Ph. Telemann, C. Ph. E. Bach, K. Penderecki

2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

1 p. – za jedną poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Josepha Haydna.
-------------------------	--------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

2, 3, 1.

1 p. – za podanie poprawnej chronologii

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Aleksandra Skriabina.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Prometeusz – poemat ognia

1 p. – za poprawną odpowiedź

0 p. – odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 17 (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie analizy przykładów dźwiękowych określenie gatunku muzycznego oraz dominującej melodyki.
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–2)

Przykład 1. kwartet smyczkowy

Przykład 2. koncert fortepianowy

B. (0–1)

melodyka kantylenowa

3 p. – za poprawne określenie gatunków dwóch utworów Mozarta oraz określenie dominującej melodyki (udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi)

2 p. – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi

1 p. – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–4)

Korzystanie z informacji	Na podstawie analizy zapisu nutowego określenie form wokalnych podanych przykładów muzycznych, epoki, w której powstały dane utwory, oraz gatunku scenicznego.
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–2)

Przykład 1. – recitativo secco

Przykład 2. – aria koncertująca

B. (0–1)

barok

C. (0–1)

opera

4 p. – za udzielenie czterech poprawnych odpowiedzi

3 p. – za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi

2 p. – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi

1 p. – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie analizy zapisu nutowego określenie form wokalnych podanych przykładów muzycznych, epoki, w której powstały dane utwory, oraz środków kompozytorskich.
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

romantyzm

B. (0–1)

wariacje

C. (0–1)

dwa środki kompozytorskie spośród: stosowanie zmian figuracyjnych melodii, wprowadzenie ornamentów, różnicowanie artykulacji, zmiany rytmiki, zmiany tempa, różnice dynamiczne.

3 p. – za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi

2 p. – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi

1 p. – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Fryderyka Chopina.
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

I okres – warszawski

B. (0–1)

styl brillant

2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

1 p. – za jedną poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Oliviera Messiaena.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–2)

- system rytmiczny – jedna cecha spośród: stosowanie wartości dodanej, wprowadzenie rytmów nieodwracalnych, stosowanie pedału rytmicznego, rezygnacja z metrum i kreski taktowej.
- system tonalny – jedna cecha spośród: stworzenie systemu skal tj. modi, wyodrębnienie modi o ograniczonej transpozycyjności.

B. (0–1)

dwa źródła inspiracji: śpiew ptaków, ludowa muzyka hinduska

3 p. – za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi

2 p. – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi

1 p. – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości wielkich kompozytorów.
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

1 – D, 2 – C, 3 – A, 4 – E

3 p. – za cztery poprawne odpowiedzi

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

0 p. – za jedną poprawną odpowiedź lub za odpowiedź niepoprawną, albo brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość programu ugrupowania artystycznego pod nazwą <i>Spółka Nakładowa Młodych Kompozytorów Polskich</i> .
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

1905

B. (0–1)

Mieczysław Karłowicz

2 p. – za podanie właściwej daty i nazwiska kompozytora

1 p. – za podanie właściwej daty lub nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość życia i twórczości Ludwiga van Beethovena
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

1. Bonn, Wiednia

2. 3 puzony

3. *Sonata Es-dur "Das Lebewohl" /Pożegnanie/ op.81 a*

4. *Fidelio*

4 p. – za podanie czterech informacji z życia i twórczości Ludwiga van Beethovena

3 p. – za podanie trzech informacji z życia i twórczości Ludwiga van Beethovena

2 p. – za podanie dwóch informacji z życia i twórczości Ludwiga van Beethovena

1 p. – za podanie jednej informacji z życia i twórczości Ludwiga van Beethovena

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–5)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość życia i twórczości Johannes Brahmsa.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–3)

✓ *I koncert fortepianowy d-moll, II Koncert fortepianowy B-dur,*

✓ *Koncert skrzypcowy D-dur,*

✓ *Koncert podwójny a-moll* na skrzypce i wiolonczelę

B. (0–2)

✓ *II Koncert fortepianowy B-dur*

✓ 4-częściowa budowa

5 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi

4 p. – za cztery poprawne odpowiedzi

3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

1 p. – za jedną poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 26. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie tekstu określenie stylu, podanie nazwy epoki oraz nazwy ugrupowania artystycznego.
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

monodia akompaniowana

B. (0–1)

barok (późny renesans)

C. (0–1)

Camerata florencka

3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

1 p. – za jedną poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 27. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Henryka Mikołaja Góreckiego.
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

III Symfonia „Symfonia pieśni żalonych”

B. (0–1)

II Symfonia „Kopernikowska”

2 p. – za poprawne rozpoznanie dwóch symfonii

1 p. – za poprawne rozpoznanie jednej symfonii

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 28. (0–5)

Korzystanie z informacji Wiadomości i rozumienie	Na podstawie analizy zapisu nutowego oraz własnej wiedzy określenie obsady wykonawczej, rozpoznanie rodzaju techniki kontrapunktycznej oraz techniki polifonicznej.
---	---

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

chór 4-głosowy a capella

B. (0–2)

✓ technika – nota contra notam

✓ wyjaśnienie, np.: technika ta polega na prowadzeniu wszystkich głosów kompozycji w tych samych wartościach rytmicznych.

C. (0–2)

✓ technika – przeimitowana (motetowa)

✓ przykłady kompozycji (jeden tytuł spośród): *In te Domine speravi*, *Ego sum pastor bonus*, *Nunc scio vere*.

5 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi

4 p. – za cztery poprawne odpowiedzi

3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi

2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi

1 p. – za jedną poprawną odpowiedź

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 29. (0–4)

Korzystanie z informacji Wiadomości i rozumienie	Na podstawie ilustracji rozpoznanie chordofonów.
---	--

Poprawna odpowiedź:

A. (0–1)

1. fortepian
2. kitahra
3. lutnia
4. klawesyn

B. (0–3)

- ✓ chordofony szarpane: nr 2, 3, 4
- ✓ najmłodszy chordofon szarpany: nr 4
- ✓ chordofon o rodowodzie arabskim: nr 3

4 p. – za poprawne wykonanie polecenia A (rozpoznanie wszystkich chordofonów) oraz polecenia B (udzielenie trzech informacji), czyli udzielenie czterech poprawnych odpowiedzi

3 p. – za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi

2 p. – za udzielenie dwóch poprawnych odpowiedzi

1 p. – za udzielenie jednej poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedzi niepoprawne lub brak odpowiedzi

Zadanie 30. (0–15)

Tworzenie informacji	Napisanie tekstu na temat: Przedstaw cechy nurtu impresjonistycznego w muzyce XX wieku. Uwzględnij związki impresjonizmu muzycznego z innymi dziedzinami sztuki. Wskaż trzech kompozytorów zaliczanych do tego nurtu i odpowiednie przykłady ich dzieł.
----------------------	--

Przykład oceniania poprawnej odpowiedzi:

1) Wyjaśnienie pojęcia impresjonizm – 1 pkt.

2) Odwołania do innych dziedzin sztuki – 2 pkt:

- malarstwo, np. charakterystyczny brak wyrazistych konturów, których rozmycie stwarza efekt mozaiki barw (C. Monet, A. Renoir, P. Cezanne i in.).
- literatura, np. symbolizm, wiersze tego rodzaju pełne są aluzji, niedomówień, a odpowiedni dobór słów ma wywierać określony nastrój i wrażenie (P. Verlaine, S. Mallarme).

3) Omówienie cech impresjonizmu muzycznego – 5 pkt (po jednym punkcie za każdą cechę), np.:

- wysunięcie na plan pierwszy czynnika kolorystycznego.
- melodyka – wypadkowa współbrzmień i figuracji, zanik jej wyrazistego konturu.
- harmonika – rola postaci brzmieniowej akordów, wykorzystanie pentatoniki, skali całotonowej i skali modalnych.
- dynamika – eksponowanie subtelnych efektów dynamicznych, zwłaszcza rozmaitych odcieni piano (częste stosowanie instrumentów z tłumikiem).
- forma muzyczna – indywidualizm rozwiązań.

- instrumentacja – odejście od neoromantycznego monumentalizmu na rzecz przejrzystej faktury, nowy typ orkiestracji polegający na wydobywaniu cech poszczególnych instrumentów, stosunkowo rzadko używanych rejestrów oraz wzbogaceniu środków artykulacyjnych.
 - tematyka – do najbardziej charakterystycznych tematów należą, np. zjawiska przyrodnicze, (gra fal, księżycowe pejzaże itp.)
- 4) Odwołanie się do trzech kompozytorów reprezentatywnych dla impresjonizmu muzycznego – 2 pkt;** (1 pkt – za wskazanie dwóch kompozytorów impresjonizmu, 2 pkt za wskazanie trzech), np.:
- C. Debussy
 - M. Ravel
 - K. Szymanowski
 - P. Ducas
 - M. de Falla
 - O. Respighi
- 5) Odwołanie się do cech impresjonistycznych obecnych w dziełach muzycznych reprezentatywnych dla impresjonizmu muzycznego – 4 pkt**
- Np.
- C. Debussy np. *Popołudnie Fauna, Morze, Preludia*
M. Ravel np. *Igraszki wody, Zwierciadła, Dafnis i Chloe*
K. Szymanowski np. *Metopy, Maski, Mity*
P. Ducas np. *Uczeń czarnoksiężnika*
M. de Falla np. *Noce w ogrodach Hiszpanii*
O. Respighi np. *Fontanny rzymskie, Pinie rzymskie*
- 6) Logika wypowiedzi – 1 pkt.**

Uwaga: Należy uwzględnić inne odpowiedzi, jeżeli będą prawidłowe.